

Розведення перепелів – родинний бізнес

Successful quail farming business

Одна перепілка за рік дає в 24 рази більше яєць, ніж важить сама, тоді як у курей це співвідношення дорівнює 1:8. Тому розведення перепела як ідея, варта уваги щодо сімейного бізнесу, – справа прибуткова. Вони стійкі до хвороб, у тому числі пташиного грипу, швидко розмножуються і обростають м'ясом. Вирощування не вимагає великих площ і дорогого устаткування, значних капітальних витрат.

Перепелиний бізнес має високу рентабельність і швидку окупність. Перепелина ферма з поголів'ям у 500 штук здатна окупитися вже за два місяці. Технологія вирощування перепелів проста, та й впоратися з цілою фермою під силу двом людям. Головне, налагодити збут продукції.

Дослідження свідчать, що останнім часом в Україні існує тенденція боротьби з зайвою вагою. Серед українців 63% споживачів обирають фізичні на-

вантаження, 76% – вдаються до дієтичного харчування. Ринок дієтичних продуктів харчування зростатиме щороку. А перепелине м'ясо та яйця належать саме до таких продуктів. Перепелині яйця дуже затребувані, вони відомі своїми унікальними лікувальними властивостями. Вченими в процесі складання оптимального раціону харчування було встановлено – в обов'язковому порядку щодня вживати перепелині яйця (2–3 штуки), особливо дітям і, по

*Б. В. Болтянський,
канд. техн.
наук, доц.,
Л. О. Болтянська,
канд. економ.
наук, доц.,
А. С. Комар,
технік,
Таврійський
державний
агротехнологічний
університет*

можливості, дорослим для виведення радіонуклідів із людського організму.

Користь перепелиних яєць, в основному, обумовлюється значним вмістом поживних речовин. Вони є не тільки джерелом дієтичного харчування, але і використовуються для домашнього лікування і профілактики різних захворювань. Перепелині яйця можна вживати в сирому вигляді, а значить в організм надійде набагато більше корисних речовин, які втрачаються під час термічної обробки продукту. Перепелині яйця сприяють розумовому розвитку дітей і для чоловіків вони більш ефективні, ніж Віагра.

Своїми дієтичними властивостями м'ясо перепелів перевершує не тільки куряче, але і кроляче: воно відрізняється низькою калорійністю, тому цей продукт варто вживати людям, які дотримуються суворої дієти. Практично повна відсутність холестерину надає йому особливої цінності. Крім того, перепелине м'ясо містить вітаміни груп А, В, Н, К. У ньому міститься калій, магній і мідь. Ці корисні речовини зміц-

нюють серцево-судинну систему людини.

Задля ефективного ведення бізнесу з розведення перепелів, реалізації яєць та м'яса необхідно обов'язково дотримуватись відповідних умов вирощування цієї птиці. Обов'язкові умови утримання: приміщення має бути добре провітрюваним, без протягів; освітлення потрібно зробити не яскравим; світловий день має тривати близько 16 годин, але не менше 12 годин; температури в приміщенні, де знаходяться клітки, варто дотримуватись 18–20 °С (мінімальна температура – 16 °С); вологість повітря повинна скласти 60–70%. Воду в напувалках для перепелів необхідно змінювати 3–4 рази на добу, за день 1 перепілочка споживає 70–100 мл води. При великому поголів'ї перепелів актуальна система напування з проточною водою.

Забезпечення цих умов можливе в домашньому господарстві. Досить прибутковим є організація цього бізнесу на базі власного підсобного господарства. В якості приміщення можна використовувати господарські: достатньо

площі в 20 м² у розрахунку на 1 000 голів. Структуру стада доцільно обирати відповідно до напрямку ведення бізнесу: яйценосні породи перепілок – задля реалізації яєць, бройлерні породи – реалізації м'яса, або змішаний напрям – яйценосні та бройлерні. Розрахунки свідчать, що найбільш прибутковим є змішана структура стада, яка забезпечує широкий асортимент продукції в сімейному бізнесі: перепелині яйця; перепелине м'ясо; інкубаційні яйця; ремонтний молодняк; гранульований послід.

Найпоширенішими породами перепелів у залежності від напрямку їх використання можуть бути обрані:

- *порода «Фараон»* – висока несучість яєць, невибагливі при вирощуванні. Репродуктивний вік у самців настає в півторамісячному віці, самиці починають нестися вже через 40–45 днів після вилуплення. Споживає корму 35 грам/добу, чудово підходить як для домашнього, так і для промислового утримання з метою отримання дієтичних харчових яєць. Середня несучість становить 260–300 яєць на рік

масою 8–12 г. Максимальну несучість перепілка набуває у віці 5–8 місяців.

- **порода «Техасець»** супер-бройлер – порода м'ясного напрямку, в середньому самці важать до 470 г, самиці – до 580 г (зустрічаються екземпляри масою і до півкілограма). Чистий вихід м'яса – до 350 г. Споживає корму до 48 грам/добу. Швидкий приріст; інтенсивний набір маси у пташенят; смачне дієтичне м'ясо; рідкісні випадки проблем із яйцепроводами (випадання й інші пошкодження); невибагливість до умов утримання; мінімальні витрати на догляд; товарний вид м'яса після обробки; шкіра легко очищується від пір'я. Максимальну вагу набирають до 2 місяців. Несучість перепілок (у цієї породи вона становить до 15 яєць на місяць) залежить від періоду утримання, вже після двомісячного віку їхня несучість зменшується.

Ринковий попит на перепелині яйця та м'ясо є постійним у

зв'язку з необмеженістю споживання як за віком, так і за статтю. Тому така продукція може реалізовуватись за попередньою домовленістю з продавцями на ринках міста, магазинах. Щоб забезпечити збут у великих торгових мережах, потрібно підтвердити якість, а це непросто. Необхідно пройти не тільки сертифікаційний аудит, треба, щоб норми утримання птиці відповідали ще і рекомендаціям.

Надійним каналом збуту м'яса перепелів можуть стати кафе і ресторани. Вони охоче погоджуються на регулярні поставки. Домовитися про співпрацю можна і з невеликими за розмірами базами відпочинку та санаторіями.

Термін зберігання перепелиних яєць досить великий (при кімнатній температурі – 30 діб, у холодильнику – 60 діб), у подальшому можлива реалізація в довколишніх населених пунктах.

Скрізь у світі великих фабрик з розведення перепелів не існує, цим, переважно, займається ма-

лий бізнес. У нашій країні також великі птахофабрики майже не займаються виведенням перепелів на промисловій основі. Адже основними конкурентами перепелиної продукції виступають фермери та володарі особистих підсобних господарств.

Програма (план) маркетингу базується на результатах аналізу тенденцій розвитку й сучасного стану внутрішнього ринку продукції перепелів. Під час розробки маркетинг-плану враховуються потенційні можливості, пов'язані з відпрацьованістю технології вирощування перепелів, наявністю необхідних матеріальних і фінансових ресурсів для започаткування бізнесу в цій сфері, а також власного бажання підприємця, який має значний досвід розведення перепелів.

Оскільки обсяг продажу продукції та величина валового прибутку значною мірою залежать від рівня ціни на вироби, цінова політика має передбачати такі варіанти ціноутворення:

- перший – для продукції, що зараз відсутня на внутрішньому ринку, ціна формується з урахуванням власних валових витрат (повної собівартості) і прийнятного для виробника прибутку (рентабельності);
- другий – за наявності й реалізації товарів-субститутів мають ураховуватися ціни на продукцію виробників-конкурентів;
- третій – за умови оптової закупівлі може передбачатися гнучка система знижок ціни на продукцію, що відпускається оптовим покупцям.

Методами стимулювання можна використовувати певну систему знижок на ціну постійним покупцям великих партій товару.

Основним параметром, що забезпечує конкурентоспроможність продукції, вважаємо якість, яка може досягатись за рахунок: вирощування перепелів без застосування антибіотиків; використання екологічно чистих кормів без додавання стимуляторів росту; використання стартового корму та преміксів виробників, якість яких контролюється акредитованою лабораторією; наявності високоякісного обладнання, що забезпечує температурний та вологісний режим задля вирощування здорової птиці та забезпечення її високої продуктивності.

Для організації прибуткового перепелиного бізнесу достатньо поголів'я 800–900 голів. Загальна кількість поголів'я за напрямками може бути така: перепелиці на відгодівлі – 400 голів (16 кліток по 25 голів у кожній: 1 півник на 2 курочки, до 50 днів); перепелиці-несучки – 420 голів (14 кліток по 30 голів у кожній: 1 півник на 3 курочки), інкубація – 80 голів (4 клітки по 20 голів: 5 півників та 15 курочок).

Перевагою цього бізнесу може стати організація замкнутого ци-

клу: відтворення, виробництво продукції перепелів, використання гранульованого перепелиного посліду в якості органічного добрива та палива – в холодну пору року для підтримання необхідної оптимальної температури приміщення. Для створення перепелятника такого рівня необхідне мати обладнання:

1. Клітки для утримання перепелів, які укомплектовані: системою напування, системою годівлі, системою видалення посліду, яйцезбірник.

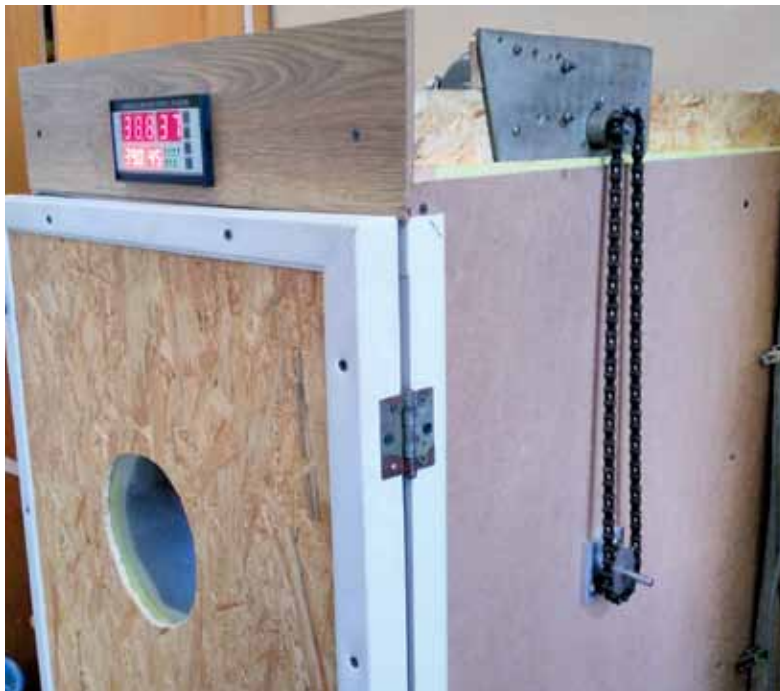
2. Обладнання для створення температурно-вологісного режиму: датчик температури, термометр.

3. Обладнання для освітлення та електричного щита.

4. Обладнання для вентиляції: вентилятори на приплив та витяжку, нагрівач повітря, повітроводи.

5. Гранулятор перепелиного посліду: за допомогою гранулятора частково просушений послід спресовують і отримують гранули практично одного розміру. Після пресування гранули можна використовувати за призначенням: як органічне добриво і паливо для обігріву (необмежений термін придатності; вважається екологічно чистим продуктом; не токсичний; при внесенні в ґрунт підвищує врожайність сільськогосподарських культур до 35%; за тепломісткістю перевищує деревину).

6. Котел для опалення пташника та підсобного приміщення в холодну пору року – апробацію використання гранульованого перепелиного посліду в якості палива було проведено на спеціально розробленому обладнанні науковцями кафедри ТСТТ ТДАТУ. Особливістю роботи котла є те, що за рахунок природної конвек-

ції енергоносія в системі відпадає необхідність включати до складу обладнання насос для його циркуляції. Корисна потужність котла склала 10 кВт, що виявилось достатньо для обігріву приміщення площею до 100 м² у зимовий період.

7. Інкубатор-вивідник являє собою агрегат, що складається з однієї камери, обладнаної комплектом лотків для укладання яєць і пристроєм для їх фіксації.

Завдяки автоматичному керуванню в інкубаторі постійно підтримується необхідна температура, що є головною умовою успішної інкубації перепелиних яєць. Під лотками інкубатора розміщена ємність із водою, яка необхідна для формування оптимальної вологості повітря. Потужність цього інкубатора може бути різною, його можна виготовити самостійно (вартість складає приблизно 7 500 грн), а також можна придбати.

8. Брудер – обладнання, яке забезпечує оптимальний температурний та вологістний режим утримання молодняку в період їх-

нього дорощування (з народження до 4 тижнів).

За попередніми розрахунками, сума витрат на необхідне обладнання для пташника може становити близько 82 тис. грн.

Для започаткування бізнесу необхідно поголів'я в кількості 400 гол., які можна придбати на фірмах, що займаються розведенням перепелів.

Вихід продукції та її реалізація здійснюється відповідно до кількості поголів'я. Відповідно до прийнятої кількості поголів'я щомісячно вихід яєць становить близько 8,5 тис. яєць, а в місяці несучості бройлерів – 13,6 тис. шт. Вихід м'яса становить у середньому близько 150 кг від стада в 400 голів.

Успішне розведення птиці, здебільшого, залежить лише від таких важливих умов – правильного складу корму, гарного освітлення і постійної температури (близько 18–22 °С). Готові корми для перепелиць у промислових обсягах вітчизняні підприємства не виробляють.

У процесі розведення перепілок використовують два види корму:

1. «Старт» – суміш для молодняку віком до 21 дня – виготовляють із натуральної сировини, без використання стимуляторів росту та інших елементів, які можуть зашкодити здоров'ю людини. Витрати суміші «Старт» за весь цикл дорощування (21 день) у розрахунку на 1 голову становить 50 г.

2. Основний корм віком від 21 дня – корм виготовляється самостійно, відповідно до рецептури. Додаткова норма споживання корму перепелиці-несучки – 30 г, перепелиці-бройлера – 45 г. Рацион годівлі складається з: кукурудзи, пшениці, соняшникової макухи, соєвого шроту, рослинної олії, м'ясо-кісткового борошна, рибного борошна, преміксу, крейди та солі.

Вартість кормів визначаємо за періодами в залежності від поголів'я, витрат певного виду корму та ціни придбання. В середньому, витрати на годівлю 420 гол. перепелиць-несучок становлять близько 2 600 грн на місяць, пере-

Табл. Календарний план виконання робіт щодо реалізації проекту

Роботи	Період реалізації проекту									
	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень	Січень	
1. Ситуаційний аналіз	■									
2. Оцінка проекту	■									
3. Дослідження ринку	■	■		■	■					
4. Ремонт приміщення		■								
5. Вибір альтернатив щодо придбання обладнання		■	■							
6. Закупівля обладнання та необхідного устаткування			■	■						
7. Монтаж обладнання				■						
8. Підбір та прийом допоміжного робітника		■								
9. Закупівля основного поголів'я					■					
10. Стадія відтворення основного поголів'я						■	■	■	■	
11. Вихід на повну потужність										■

пелів-бройлерів – 4 200 грн на місяць (400 гол.).

Планування календарних робіт щодо реалізації проекту включає визначення часу (календарного періоду), який необхідний для виконання всіх робіт щодо реалізації проекту. За допомогою сіткового планування встановимо наочне представлення повного обсягу робіт, час їхнього виконання, контролю виконання робіт.

Витрати, що пов'язані з реалізацією проекту, можна розподілити протягом 6 місяців – відповідно до календарного плану. Загальна сума інвестицій на створення пташника та започаткування сімейного бізнесу може становити в межах 100 тис. грн.

Для розрахунку собівартості перепелиних яєць та м'яса визначаються основні суми витрат: витрати на корми, витрати на електроенергію, воду, оплату праці працівника (якщо наймається для виконання певних видів робіт), транспортні витрати та інші непередбачувані витрати. Крім того, необхідно запланувати витрати на упакування яєць – лотки місткістю 20 од., отже, розрахунки показали, що в

середньому собівартість 1 лотка яєць може бути на рівні 8–10 грн, а 1 кг м'яса – близько 70 кг.

Ефективність бізнесу характеризується обсягом отриманого прибутку від діяльності. При цьому цикл виробництва і реалізації яєць триває безперервно (всі 12 місяців), а цикл збуту м'яса здійснюється через місяць, тобто 6 разів на рік. Ведення перепелиного бізнесу в родині може приносити чистого прибутку в розмірі 100 тис. грн щорічно. Рентабельність виробництва перепелиних яєць у власному пташнику може становити 150–160%, перепелиного м'яса – 75–80%. Враховуючи річні обов'язкові податки, рентабельність перепелиного родинного бізнесу може становити 65–70%.

Оцінка інвестиційного проекту та аналіз отриманих показників свідчить, що сума грошових надходжень із врахуванням методу дисконтування складає 214 тис. грн (розрахунки здійснювались на період 3 роки). Чиста сучасна вартість проекту становить 110,6 тис. грн. Дисконтний період окупності інвестицій – майже 1 рік, індекс прибутковості – 1,07.

Перепелиний бізнес може бути схильним до ризиків, які необхідно мінімізувати. Основними з них виступають:

- ризики втрати через захворювання – обов'язкове вивчення молодняка спиртовим розчином; дотримання оптимальних параметрів мікроклімату: температура, вологість, освітлення; постійне візуальне спостереження за молодняком, основним стадом та продуктивністю поголів'я;
- ризик втрати ринків збуту – проведення моніторингу ринку збуту; контроль конкурентного середовища; виконання вимог щодо збереження продукції; забезпечення продукції належної якості;
- ризик можливої втрати постачальників сировини для корму, зниження її якості, підвищення цін на сировину – проведення моніторингу можливих постачальників; розрив укладених домовленостей із неконкурентоспроможними постачальниками сировини й термінове встановлення зв'язків із надійними постачальниками; обґрунтоване підвищення ціни реалізації продукції;
- вихід із ладу (несправність) обладнання пташника та автотранспорту – готовність скористатися послугами ремонтних фірм; своєчасний та якісний ремонт обладнання; наявність коштів для проведення ремонту;
- ризик аварійного вимкнення електроенергії – наявність резервного електрогенератора;
- ризик втрати майна та грошових коштів через надзвичайні події – страхування майна з наявністю страхового полісу з умовою повного відшкодування заповдіяної шкоди; забезпечення безпечних умов праці.